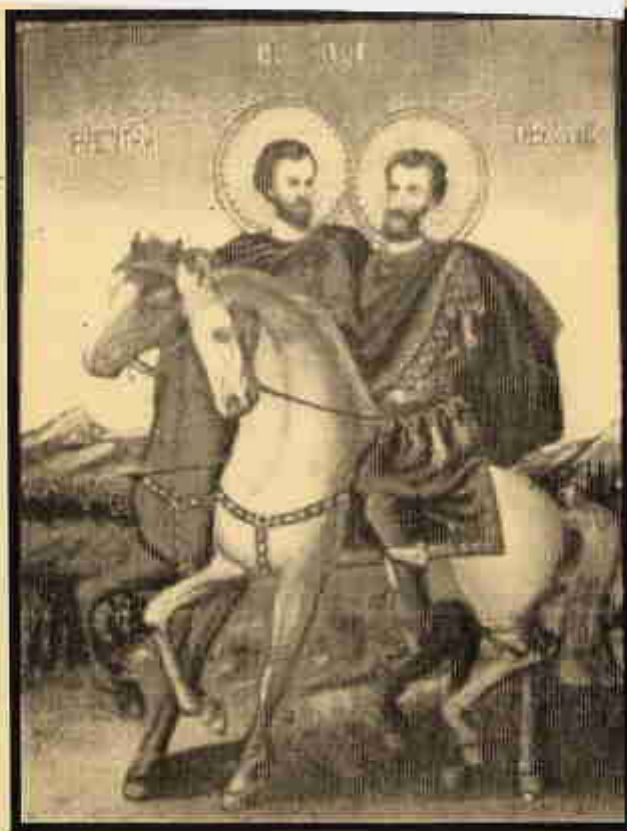

Ποσειδώνου
Χαλαλπίου Νεοφύτου

ΟΙ ΑΓΙΟΙ
ΜΕΓΑΛΟΜΑΡΤΥΡΕΣ

Ρηγίνος και Ορέστης

ΛΕΜΕΣΟΣ 1995

Περιεχόμενα

1.Πρόλογος	5
2.Είσαγωγή	7
3. Ἡ παράδοση γιὰ τοὺς ναοὺς τῶν Ἁγίων Ρηγίνου καὶ Ὁρέστη, στην Τριμιθοῦσα τῆς Πάφου καὶ στὸ Ἄπλίκι Λευκωσίας.....	10
4. ΒΙΟΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΟΜΑΡΤΥΡΩΝ ΑΓΙΩΝ ΡΗΓΙΝΟΥ ΚΑΙ ΟΡΕΣΤΗ	13
5.Λίγα λόγια για τη συλλογή των θαυμάτων	20
6.ΤΑ ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΡΗΓΙΝΟΥ ΚΑΙ ΟΡΕΣΤΗ	21
7.Σύγκριση των δύο φυλλάδων	29

Ο ΝΑΟΣ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΣΤΟ ΑΠΛΙΚΙ ΠΙΤΣΙΛΙΑΣ

1.Πρόλογος

Ὁ αἰώνας μας χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὶς μεγάλες ἐπιτυχίες τῆς ἐπιστήμης σ' ὅλους σχεδὸν τοὺς τομεῖς τῆς ζωῆς. Μὲ τὴ συνεχῆ πρόοδο καὶ τὶς διάφορες ἀνακαλύψεις ὁ ἄνθρωπος προσδοκᾷ γιὰ ἓνα εὐτυχισμένο μέλλον. Κι' ὅμως παρ' ὅλη τὴν εὐημερία ποὺ πέτυχε, δὲ βρίσκει τὴν εὐτυχία, ἀλλὰ τὸν βασανίζουν τὸ ἄγχος, ἡ ἀμφιβολία καὶ δὲν ἔχει τὴ χαρὰ καὶ τὴν εὐτυχία ποὺ ποθεῖ καὶ ἀναζητᾷ ἡ ψυχὴ του.

Βασίστηκε στὸν ἄνθρωπο καὶ στὴν ὕλη καὶ διαψεύστηκαν οἱ ἐλπίδες του καὶ οἱ προσδοκίες του γιὰ εὐτυχία. Μεγαλώνει ὅλο καὶ πιὸ πολὺ τὸ κενὸ στὴν ψυχὴ του. Ὁ δρόμος ποὺ διάλεξε τοῦ μεγαλώνει τὴν τραγωδία του, γιατί εἶναι δρόμος λανθασμένος, ἐπειδὴ ἀγνόησε τὸ Θεὸ τὸ δημιουργό του. Οἱ ὁδοδείχτες δεῖ-

χνουν λαθεμένη πορεία και ὀδηγοῦν τὸν ὁδοιπόρο πρὸς τὴν καταστροφή.

Χρειάζονται λοιπὸν ὁδοδεῖχτες σωστοί, φωτεινοὶ μὲ τὴν ἔνδειξη τῆς σωστῆς πορείας γιὰ νὰ κατευθύνουν τὸν ἄνθρωπο στὸν πραγματικὸ του προορισμό, στὴν εὐτυχία. Εἶναι ἀνάγκη μεγάλη νὰ κάνει ὁ ἄνθρωπος ἀλλαγὴ πορείας, καὶ γι' αὐτὸ χρειάζεται τοὺς φωτεινοὺς ὁδοδεῖχτες ποὺ δείχνουν πάντα σωστά.

Τέτοιοι ὁδοδεῖχτες εἶναι οἱ ἅγιοι τῆς Ὁρθόδοξῆς μας πίστεως, οἱ ὁποῖοι ἀκολούθησαν τὸ μοναδικὸ φάρο τὸν Ἰησοῦ Χριστὸ καὶ γνώρισαν τὴ σωστὴ πορεία, καὶ τὴ βάδισαν μὲ θάρρος, πίστη καὶ ἐπιμονή, καὶ ἔφθασαν σίγουρα μὲ ἀσφάλεια στὸ ἀπάνεμο λιμάνι τῆς αἰώνιας χαρᾶς καὶ ἀνείπωτης εὐτυχίας. Ἡ ἀνδρεία καὶ τὸ θάρρος ποὺ τοὺς διέκρινε παραμέρισε κάθε ἐμπόδιο, ἀγωνίστηκαν καὶ δὲ δίστασαν νὰ δώσουν σὰν τίμημα τῆς σωστῆς πορείας, καὶ αὐτὴ τὴ ζωὴ τοὺς ἀκόμα, ἀλλὰ καὶ βραβεύτηκαν καὶ τιμήθηκαν καὶ δοξάστηκαν ἀπὸ τὸν Κύριο. Ἀπόδειξη, ἡ χάρις τῶν θαυμάτων ποὺ τοὺς ἔδωσε ὁ Θεός. Θεραπεύουν νόσους ἀνιάτους καὶ ἐκβάλλουν δαιμόνια.

Τέτοιοι ὁδοδεῖχτες φωτεινοὶ εἶναι οἱ ἅγιοι Μάρτυρες Ρηγίνος καὶ Ὁρέστης, τῶν ὁποίων περιγρά-φουμε τὸν βίον καὶ τὰ θαύματα τοὺς στὸ τεῦχος αὐτό.

Μελετώντας τὸ βίον τοὺς ἄς τοὺς τιμήσουμε, ἀλλὰ καὶ νὰ τοὺς μιμηθοῦμε στὴ πίστη καὶ στὴν ἀνδρεία, γιατί τιμὴ ἁγίου, μίμηση ἁγίου.

Χαράλαμπος Νεοφύτου
Πρεσβύτερος

2.Εισαγωγή

Ἡ διατήρηση τῶν παραδόσεών μας καὶ ἡ συντήρηση καὶ διαφύλαξή τῆς μνήμης τῶν γεγονότων τῆς Ὁρθόδοξῆς μας Ἐκκλησίας, ὅταν προσφέρονται στὸ λαὸ μας γνήσιες καὶ ξεκαθαρισμένες ἀπὸ λάθη καὶ ἀνακρίβειες, συμπληρωμένες μὲ τὶς σωστὲς πληροφορίες, ἀναμφίβολα βοηθοῦν στὸ νὰ κατανοηθεῖ ὁ μέγας θεσσαυρὸς τῆς πίστεώς μας. Ἀκόμα βοηθοῦν νὰ κατανοηθεῖ ἡ ταυτότητά μας καὶ νὰ ἀντιληφθοῦμε τὸ μεγάλο χρέος ποὺ φέρουμε στοὺς ὤμους μας σὰν Ἕλληνες ὀρθόδοξοι, γιὰ νὰ πορευτοῦμε στὸ σωστὸ δρόμο, στὸ μέλλον ποὺ μᾶς ἔρχεται καὶ εἶναι γεμάτο ἀπὸ τὸ δηλητήριο τῆς ἀλλοτρίωσης. Μόνο μὲ τὴ γνώση καὶ τὴ κατανόηση τῆς γνήσιᾶς μας παράδοσης θὰ διαφυλαχτοῦμε ἀπὸ τὴν πλάνη καὶ τὴν ἀλλοτρίωση.

Μὲ τὸ σκεπτικὸ αὐτὸ τολμήσαμε, παρὰ τὶς ἀδυναμίες μας νὰ παρουσιάσουμε τὴν ἱστορία τῶν Ἁγίων Ρηγίνου καὶ Ὁρέστη, συμπληρώνοντας μερικὰ κενά, διευκρινίζοντας ἄλλα καὶ ἀποκαθιστώντας τὴν ἀλήθεια σὲ μερικὲς ἀνακρίβειες. Ἔτσι θὰ διευκρινίσουμε μερικὰ πράγματα γιὰ νὰ ἔχει ὁ ἀναγνώστης μιὰ ξεκάθαρη εἰκόνα γύρω ἀπὸ τοὺς Ἁγίους Ρηγίνο καὶ Ὁρέστη, ποὺ ἀγίασαν τὰ χῶματα τῆς Νήσου μας, μὲ τὰ αἵματα τοῦ Μαρτυρίου τους.

α) Ἡ ὑπάρχουσα Ἀκολουθία καὶ ὁ βίος τῶν Ἁγίων πάρθηκαν ἀπὸ τὴν πρώτη Ἔκδοση τοῦ 1902, τὴν ὁποία ἐξέδωσε ὁ ἐκ Φασούλας κάτοικος Νέας γόρκης Η.Π.Α. κ. Ρηγίνος Εὐαγγέλου τὸ 1971. Στὸν πρόλογο τῆς ἔκδοσης αὐτῆς ἀναφέρεται πὼς «τὸ συναξάρι τῶν ἁγίων ἀντέγραψε ἀπὸ χειρόγραφο ὁ ἱερέας Χριστόδουλος τὸ 1837». Ἀπὸ τὸ συναξάρι αὐτὸ μεταφέραμε τὸ βίο τῶν ἁγίων σὲ ἀπλὴ γλῶσσα γιὰ τοὺς ὀλιγογράμματους

ἀδελφούς μας. Δὲν διορθώσαμε ὅμως τὴ βιογραφία τῶν Ἀγίων ποὺ ὑπάρχει στὸ παλιὸ συναξάρι, γιὰ νὰ μὴν ἀλλοιώσουμε τὸ κείμενο τῆς πρώτης ἔκδοσης. Ὅμως στὴν παροῦσα εἰσαγωγή συμπληρώνουμε τὴ βιογραφία τῶν ἁγίων μὲ τὶς ἀναφορὲς ποὺ κάνουμε.

β) Ἀπὸ ἔρευνα ποὺ κάναμε, καὶ γράφουμε καὶ σὲ ἄλλη σελίδα, οἱ ἅγιοί μας μετὰ τὴ φυγὴ τους ἀπὸ τὴ φυλακὴ τῆς Χαλκηδόνας, ἔφθασαν πρῶτα στὴν Πάφο καὶ διώκτηκαν ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρες καὶ μετὰ πῆγαν στὴν Νεάπολη τῆς Λεμεσοῦ, καὶ μετὰ στὴν Φασούλα ὅπου καὶ μαρτύρησαν.

γ) Στὸν τρίτο τόμο της Μ. Κυπρ. Ἐγκυκλοπαίδειας, ὁ R. Gunnis (1935) ἀναφέρεται στὸν τάφο τοῦ Ἁγ. Ρηγίνου, στὴ Φασούλα Λεμεσοῦ καὶ ἰσχυρίζεται πὼς αὐτὸς εἶναι ὁ τάφος τοῦ Ἁγ. Ρηγίνου Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου, ποὺ ἀντιπροσώπευε τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κύπρου στὴ Σύνοδο τῆς Ἐφέσου τὸ 431 μ.Χ. Ὁ ἴδιος ὅμως δὲν μπορεῖ νὰ ἐξηγήσει πὼς ἀπὸ τὴν Κωνσταντία (Σαλαμίνα) ποὺ ἦταν ἡ ἔδρα του, βρέθηκε θαμμένος στὴ Φασούλα Λεμεσοῦ. Σίγουρα πρόκειται γιὰ ἀνακρίβεια ποὺ προήλθε ἀπὸ τὴν σύγχυση τῶν ὀνομάτων χωρὶς ἔρευνα, γιατί στὴ Φασούλα εἶναι θαμμένος ὁ Μάρτυρας Ρηγίνος, ποὺ μάρτύρησε καὶ τάφηκε στὸ μέρος αὐτό, καὶ ἡ παρουσία τοῦ εἶναι αἰσθητὴ στὸ χωριό. Ὅπως γράφουμε στὰ θαύματα, ἀρκετὲς φορὲς εἶδαν τὸν Καβαλλάρη Ἅγιο νὰ πηγαίνει πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο.

δ) Μιὰ ἀνακρίβεια ποὺ κυκλοφορεῖ μεταξὺ τῶν κατοίκων τῆς Φασούλας εἶναι πὼς στὸ δυτικὸ μέρος τοῦ σπηλαίου ὑπάρχει μιὰ τρύπα καὶ λένε πὼς εἶναι ὁ τάφος τοῦ Ἁγ. Ὁρέστη. Αὐτὸ δὲν εἶναι ἀλήθεια, γιατί τὸ συναξάρι γράφει πὼς τὰ ὀστὰ τῶν Ἀγίων βρέθηκαν μέσα στὴ λάρνακα. Ἡ τρύπα ἔχει κατεύθυνση πρὸς βορρᾶ καὶ

νότο, ἐνῶ ἂν ἦταν τάφος θὰ εἶχε κατεύθυνση ἀνατολική καὶ δυτική. Σίγουρα δὲν πρόκειται περὶ τάφου.

ἐ) Ἡ ἐμφάνιση κατὰ καιροὺς στὴν περιοχὴ τοῦ μαρτυρίου τῶν Ἁγίων, ἐνὸς καβαλλάρη, ἀλλὰ καὶ ἡ συχνὴ ἀναφορὰ τῶν κατοίκων τῆς κοινότητος μόνο στὸν Ἅγιο Ρηγίνο, καὶ σπάνια στὸν Ἅγιο Ὁρέστη, δημιουργεῖ τὴν ὑποψία πὼς ὁ τελευταῖος δὲν ἐμαρτύρησε στὴ Φασούλα. Αὐτὴ εἶναι μιὰ ὑποψία, ποὺ ἴσως οἱ ἴδιοι οἱ Ἅγιοι θὰ μᾶς τὴν διαλύσουν. Πάντως δὲν θὰ πάψουν νὰ συνεορτάζονται, ἀφοῦ μαζὶ καὶ ἀχώριστοι βάδισαν τὸν στενὸ δρομὸ τῆς σωτηρίας. Καὶ ἐμεῖς δὲν θὰ πάψουμε νὰ τοὺς ἐπικαλούμαστε νὰ μᾶς προσφέρουν τὴν βοήθειά τους, ἐπειδὴ ἔχουν μεγάλη παρρησία στὸ θρόνο τῆς Χάριτος.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Μαρτύρων σύλλογος νῦν εὐφραίνεται, ἀγγέλων ἄσμα, μεγαλύνομεν τὴν μνήμην ὑμῶν ἅγιοι, ἅπαντες μελωδοῦντες καὶ πιστῶς ἐκβοῶντες, χαίροντες τῆς Τριάδος, Δυὰς μαρτύρων καὶ κλέος Ρηγίνε καὶ Ὁρέστα, ὑπὲρ ὑμῶν ἀεὶ πρεσβεύετε.

ΚΟΝΤΑΚΙΟΝ

Ὡς θησαυρὸν πολυτελῆ ὁ Δεσπότης, καὶ κρήνην βρύουσα κρουνοὺς ἰαμάτων, τοῖς ἐπὶ γῆς παρέσχετο τὰ λείψανα ὑμῶν νόσους μὲν καθαίροντα, πάθημάτων ποικίλων χάριν βραβεύοντα, ταῖς ψυχαῖς ἀεννάως, διὸ συμφώνως Ρηγίνε τὴν ὑμῶν, Ὁρέστα πόθω τελοῦμεν πανήγυριν.

ΜΕΓΑΛΥΝΑΡΙΟΝ

Χαίροις ἀθλοφόρων ἢ ξυνωρίς, οἱ ἐκ Χαλκηδόνα ἀριστεύσαντες ἱερῶς, Ρηγίνε καὶ Ὁρέστα, ἐχθροῦ τὰς παρτάξεις κατενικήσατε.

Ἐτερον τοῦ Ἁγίου Ρηγίνου
Ἔχων παρρησία πρὸς τὸν Θεὸν τῶν σοὶ πρό-στρεχόν-
των, τί αἰτήματα συμπαθῶς τὰ πρὸς σωτηρία, δίδου
τοῖς πρεσβεῖαι Ρηγίνε τῶν Μαρτύρων τὸ ἐγκαλλώπισμα.

3. Ἡ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΝΑΟΥΣ ΤΩΝ ἉΓΙΩΝ ΡΗΓΙΝΟΥ ΚΑΙ ὉΡΕΣΤΗ, ΣΤΗΝ ΤΡΙΜΙΘΟΥΣΑ ΤΗΣ ΠΑΦΟΥ ΚΑΙ ΣΤὸ Ἀπλίκι Λευκωσίας

A. Στὴν Τριμιθοῦσα τῆς Πάφου.

Ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχουν γραπτὲς πηγές γιὰ τὸ θέμα
μας, κατεφύγαμε στὶς τοπικὲς μας παραδόσεις ποὺ ὑ-
πάρχουν καὶ κυκλοφοροῦν ἀπὸ γενεὰ σὲ γενεὰ. Γνωρί-
ζαμε ὅτι στὴν Τριμιθοῦσα τῆς Πάφου γιορτάζονται οἱ ἅ-
γιοι Ρηγίνος καὶ Ὁρέστης, καὶ ἐπισκεφθῆκαμε τὴν κοινό-
τητα αὐτή. Συναντήσαμε τὸν ἱερέα τοῦ χωριοῦ π. Μιχα-
ῆλ Δημητρίου, καὶ τὸν ρωτήσαμε σχετικὰ. Μᾶς εἶπε πὼς
ἡ τοπικὴ παράδοση ἀναφέρει πὼς οἱ Ἅγιοί μας, ἔφθασαν
πρῶτα στὴν Πάφο, ἀλλὰ συνάντησαν μεγάλο διωγμὸ ἀ-
πὸ τοὺς εἰδωλολάτρεις κατοίκους της. Γι' αὐτὸ προχώ-
ρησαν βορειοδυτικὰ καὶ ἔφθασαν στὴν Τριμιθοῦσα σὲ
μιὰ περιοχὴ ποὺ κατὰ τὰ φαινόμενα ἦταν δασώδης. Ἐδῶ
ὑπάρχει ἓνα μεγάλο φαράγγι, ποὺ ἄρχιζε ἀπὸ ἓνα πολὺ
μεγάλο σπήλαιο, ἦταν ἓνα φυσικὸ καταφύγιο καὶ μέρος
κατατάλληλο γιὰ ἄσκηση, καὶ ἐδῶ κρύφτηκαν οἱ Ἅγιοι.
Δὲν γνωρίζουμε ὅμως μὲ πόσους ἄλλους, ἢ πόσο καιρὸ
ἔμειναν στὸ σπήλαιο αὐτό. Ἀπὸ τὴν Τριμιθοῦσα πῆγαν
στὰ μέρη τῆς Λεμεσοῦ γιὰ νὰ συνεχίσουν μέχρι τὴ Φα-
σοῦλα ὅπου μαρτύρησαν. Τὸ σπήλαιο στὸ ὁποῖο κρύ-
φτηκαν οἱ Ἅγιοι, στὴν Τριμιθοῦσα, ὑπάρχει μέχρι σήμε-

ρα. Μερικά χιλιόμετρα νότια τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Νεοφύτου, καὶ στὰ νότια κράσπεδα τοῦ χωριοῦ βρίσκεται τὸ σπήλαιο αὐτό. Ἀπὸ τὸ σπήλαιο ὅπως ἔχουμε πεῖ, ἀρχίζει ἓνα μεγάλο φαράγγι ποῦ ἐντυπωσιάζει τὸν ἐπισκέπτη. Τὸ σπήλαιο τώρα σκεπάζεται σχεδὸν ἀπὸ μεγάλες τριμιθιᾶς καὶ μὲ δυσκολία τὸ πλησιάσαμε. Δὲν μπορέσαμε νὰ μποῦμε μέσα γιὰ τὸ δύσβατο τοῦ τόπου.

Ὁ ἱερέας π. Μιχαήλ μας εἶπε: ὅτι παλιὰ ποῦ δὲν ὑπῆρχαν φάρμακα, στὸ σπήλαιο αὐτὸ οἱ κατοικοὶ τῆς περιοχῆς θεραπεύονταν ἀπὸ τὸν πυρετὸ καὶ τὸ ρίγος ὡς ἐξῆς: Στὸ σπήλαιο ὑπῆρχε ἀγίασμα ποῦ ἔτρεχε ἀπὸ ψηλὰ καὶ μὲ τὸν καιρὸ στέρεψε, ἔμειναν ὅμως σταλακτίτες. Οἱ ἄρρωστοὶ κατέβαιναν στὸ σπήλαιο καὶ κάπνιζαν θυμίαμα καὶ ἀπὸ τοὺς σταλακτίτες ἔτρεχε λίγο νερὸ μὲ τὸ ὁποῖο ἔπλεναν τὸ πρόσωπό τους καὶ μέχρι νὰ ἀνέβουν στὸ δρόμο θεραπεύονταν

Καὶ ἄλλα θαύματα γίνονταν ἀπὸ τοὺς Ἁγίους, στὸ χωριό, τὰ ὁποῖα δὲν θυμοῦνται μὲ λεπτομέρεια, γιατί πέρασαν πολλὰ χρόνια καὶ γι' αὐτὸ δὲν τὰ καταγράψαμε. Καταγράψουμε ὅμως ἓνα, στὸ μέρος τῶν θαυμάτων, ἐκεῖνο τῆς κόρης τοῦ π. Μιχαήλ, ὅπως μας τὸ διηγήθηκε ὁ ἴδιος.

Δίπλα ἀπὸ τὸ σπήλαιο ποῦ κρύφτηκαν οἱ Ἅγιοι, ὑπῆρχε ἀρχαῖος ναὸς ποῦ καταστράφηκε ἐκ θεμελίων κατὰ τοὺς σεισμοὺς τῆς Πάφου τὸ 1953. Σώθηκε μόνον ἡ εἰκόνα τῶν Ἀγίων ποῦ φέρει ἡμερομηνία 1921.

Ὁ νέος ναὸς τῶν Ἀγίων κτίστηκε τὸ 1965 σὲ ἀπόσταση ἀπὸ τὸν παλαιὸ 1 χιλιόμετρο, περίπου στὸ κέντρο τοῦ χωριοῦ. Αὐτὰ ὅσον ἀφορᾷ τὸ ναὸ τῶν Ἀγίων μας στὴ Τριμιθοῦσα.

B. Τί ἀναφέρεται γιὰ τὴν Ἐκκλησία τῶν Ἀγίων στὸ χωριὸ Ἀπλίκι.

Κανέναν δὲν γνωρίζει τὸ ἱστορικὸ ἢ τὴν αἰτία ποὺ γιορτάζονται οἱ Ἅγιοι Ρηγίνος καὶ Ὁρέστης στὸ Ἀπλίκι. Οἱ μοναδικὲς μαρτυρίες ποὺ ὑπάρχουν, καὶ τὶς ἐπιβεβαίωσα μὲ ἔρευνά μου, εἶναι αὐτὲς ποὺ ἀναφέρει ὁ δάσκαλος Ἀνδρέας Χρ. Νικόπουλος στὸ πρόλογο τῆς ἐκδόσεως τοῦ 1991. "Στὸ Ἀπλίκι ἀρχικὰ ὑπῆρχε ἡ Ἐκκλησία τῶν ἀγίων σὲ ἓνα ὕψωμα στὰ ἀνατολικά τοῦ χωριοῦ ἀνάμεσα στοὺς δυὸ ποταμοὺς Καμπιοῦ καὶ Μαρούλενας λίγο πρὶν ἀπὸ τὴ συμβολὴ τοὺς, σ' ἓνα ὕψωμα, ποὺ λέγεται "Ἅγιος Ρηγίνος" καὶ ὑπάρχουν σ' αὐτὸ ἐρείπια.

Ὁ Ν. Κληρίδης στὸ σύγραμμά του "Χωριὰ καὶ Πολιτεῖες τῆς Κύπρου" στὸ σημεῖο "Παλαιχώρι" γράφει ἀνάμεσα στ' ἄλλα καὶ τὰ ἐξῆς: "Στὸ Κάτω Ἀπλίκι" (δηλ. τὸ σημερινὸ Ἀπλίκι) "δεῖχεται ὡς σήμερα ἀπὸ τοὺς χωριανοὺς ἓνας σωρὸς ἀπὸ πέτρες κι ἀνάμεσα τοὺς φυτρωμένες τρεμιθιὲς μὲ τὴν πληροφορία πὼς ἐκεῖ ἦταν ὁ ναὸς τοῦ Ἁγίου Ρηγίνου. Ἡ διάλυση τοῦ συνοικισμοῦ αὐτοῦ ἔγινε πρὶν ἀπὸ τὰ 1759, ποὺ κάθισε στὸν ἀρχιεπισκοπικὸ θρόνο ὁ Παΐσιος, γιατί σὲ κώδικα τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς εἶναι σημειωμένο πὼς ὁ Παΐσιος ἔστειλε γράμμα στὸν Γιάννην Ἀπλικιώτην νὰ ἀνάβει τακτικὰ τὸ καντήλι τοῦ Ἁγίου Ρηγίνου καὶ νὰ νέμεται τὰ εἶσο-δῆματα τῶν κτημάτων τοῦ ναοῦ".

Ἡ Ἐκκλησία τὴν ὁποῖαν ἀναφέρει ὁ Ν. Κληρίδης κατεστράφη, ἀλλὰ οἱ ἅγιοι γιορτάζονται στὸν Παλαιὸ Ἀπλίκι, δυὸ χιλιόμετρα στὰ νότια τοῦ σημερινοῦ χωριοῦ, ποὺ κι ἐκεῖνο ἐγκαταλείφθη τὸ 1940 μὲ τὴ μεταφορὰ τοῦ στή θέση ποὺ βρίσκεται τώρα.

Ἐπίσης στὴν τοποθεσία ποὺ παλιὰ ὑπῆρχε ναὸς τῶν ἀγίων ὁ παπαΠέτρος καλλιεργοῦσε χωράφι του καὶ βρῆκε νομίσματα τῆς Ρωμαϊκῆς περιόδου ὅπως μᾶς ἀνέφεραν οἱ χωριανοί.

Ἀπ' αὐτὰ τὰ λίγα συμπεραίνουμε πῶς οἱ Ἅγιοι τιμοῦνται ἀπὸ πολὺ παλιὰ καὶ στὸ χωριὸ Ἀπλίκι, χωρὶς ὅμως νὰ γνωρίζουμε τοὺς λόγους.

Ἐκεῖνο πού διαπιστώνεται καὶ στὶς τρεῖς κοινότητες, πού τιμοῦνται οἱ Ἅγιοι, εἶναι ὅτι παλιὰ θεραπευόταν τὸ ρίγος καὶ ὁ πυρετός, γεγονὸς πού μαρτυρεῖ τὴ κοινὴ παρουσία τῶν Ἀγίων στὶς κοινότητες αὐτές.

4. ΒΙΟΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΟΜΑΡΤΥΡΩΝ ΑΓΙΩΝ ΡΗΓΙΝΟΥ ΚΑΙ ΟΡΕΣΤΗ

Οἱ ἅγιοι Ρηγίνος καὶ Ὁρέστης γεννήθηκαν στὴ πόλη Χαλκηδόνα, πού βρίσκεται στὰ παράλια τῆς Μ. Ἀσίας, στὴν προποντίδα. (σήμερα λέγεται Καντκιοῖ). Οἱ τρόποι καὶ ἡ συμπεριφορὰ τῶν νέων αὐτῶν μαρτυροῦσε τὴν εὐγενῆ καταγωγὴ καὶ σωστὴ ἀνατροφή πού πήραν ἀπὸ τοὺς γονεῖς τους, ἀλλὰ καὶ τὸ παράστημα καὶ ἡ λεβεντοσύνη τοὺς μαρτυροῦσε τὸ ἀνδρεῖο φρόνημα καὶ τὴ γενναιότητά τους, ἕνας λόγος πού τοὺς δέχθηκαν στὸ στρατὸ τοῦ βασιλιά, στὸ τάγμα τῶν νεοσυλλέκτων πού πολὺ σύντομα διακρίθηκαν. Γιὰ τοὺς γονεῖς τῶν ἁγίων δὲν ἔχουμε καμιὰ πληροφορία, ἴσως ὅμως νὰ εἶχαν χριστιανοὺς γονεῖς ἐπειδὴ ἀπὸ τὴν παιδικὴ τοὺς ἡλικία λάτρευαν τὸν Χριστὸ καὶ ἔδωσαν καὶ τὴ ζωὴ τους γιὰ χάρι του.

Ἦτανε τότε τὰ δύσκολα χρόνια τῶν μεγάλων διωγμῶν τῆς χριστιανικῆς μας πίστεως, πού οἱ Ρωμαῖοι Αὐτοκράτορες μὲ μανία προσπαθοῦσαν νὰ ἐξαλείψουν ἀπὸ τὴ γῆ, καὶ ἔχυσαν ποταμοὺς αἱμάτων.

Ἄς δοῦμε ὅμως τὴν πορεία τοῦ γενναίου ἀθλητῆ Ρηγίνου, τὸν ὁποῖο ἀκολούθησε πιστὰ καὶ ὁ φίλος τοῦ Ὁρέστης. Τὸ Ρωμαϊκὸ τοῦ ὄνομα ἦταν Βονομήλιξ, πού σημαίνει Ρηγίνος. Ὅταν λοιπόν, ὁ γενναῖος Ρηγίνος κα-

τατάγηκε στο στρατό, για να μην έχει καμιά υλική προσωπική υποχρέωση, πούλησε τα υπάρχοντά του και τὰ ἔδωσε ἐλεημοσύνη στους φτωχοὺς. Ἐλεύθερος πλέον ἀπὸ τὶς υλικὲς φροντίδες, ἀγωνίζεται νὰ ζήσει τὴ ζωὴ τῆς ἐγκράτειας καὶ τῆς σωφροσύνης, ἐφαρμόζοντας στὴ πράξη τὶς ἀρετὲς ποὺ βοηθοῦν τὸν ἄνθρωπο νὰ τελειωθεῖ στὴ πνεύματικὴ ζωὴ. Ἐφαρμόζει σωστὰ τὴν ἀρετὴ τῆς νηστείας τρώγοντας ξερὸ ψωμί μιὰ φορὰ τὴν ἡμέρα, γιὰ νὰ δαμάσει πρῶτα τὴ σάρκα καὶ νὰ τὴν ὑποτάξει στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἀσκεῖται συνεχῶς στὴ εὐσέβεια ἔστω καὶ ἂν εἶναι στὸ στρατό, πάνω ἀπὸ ὅλα εἶναι ἢ κατὰ Θεὸ ζωὴ καὶ ὄχι τὸ ἁμαρτωλὸ θέλημα τῆς σάρκας. (Αὐτὸ νὰ τὸ προσέξουν καὶ οἱ στρατευόμενοι νέοι τῆς ἐποχῆς μας καὶ νὰ μὴν πρόβάλλουν δικαιολογίες ἁμαρτωλές). Δὲν ἄργησε ὅμως πολὺ αὐτὸ καὶ οἱ εἰδωλολάτρες συνάδελφοι τοῦ Ρηγίνου ἐπρόσεξαν τὴν ἄσκησή του καὶ τὸν πρό-δωσαν στὸν ἡγεμόνα Πρεζεντίνο τὸν Στρατηλάτη, ὁ ὁποῖος ἐπρόσταξε νὰ παρουσιασθεῖ μπροστὰ τοῦ ὁ ἀγωνιστής. Ὁ εἰδωλολάτρης ἡγεμόνας, σὰν νὰ μὴν γνώριζε τίποτε, ρωτᾷ τοὺς παρευρισκομένους στρά-τιῶτες, ποῖος εἶναι καὶ τί εἶναι τὸ ὄνομά του, καὶ ἐκεῖνοι εἶπαν: « Λέγεται Βονομήλιξ, ποὺ σημαίνει Ρηγίνος » Ὁ Ἠγεμόνας τὸν ρώτησε ἂν εἶναι ἀλήθεια αὐτὰ ποὺ λένε οἱ συνάδελφοί του γι' αὐτόν. Τότε ὁ γενναῖος τοῦ Χριστοῦ ἀθλητῆς μὲ θάρρος καὶ παρρησία ἀπαντᾷ στὸν τύραννο. "Ὅ,τι ἔχουν νὰ εἰποῦν ἐναντίον μου νὰ τὸ εἰποῦνε." Βέβαια ὁ Πρεζεντίνος ἦταν κατατοπισμένος γιὰ ὅλα καὶ δὲ χρειάζετο τὴν ἀπάντηση τοῦ Ρηγίνου, γι' αὐτὸ τοῦ λέγει ἀμέσως, "Θυσίασε τοὺς θεοὺς Ρηγίνε γιὰ νὰ γλυτώσεις τὴ ζωὴ σου καὶ νὰ ἀποφύγεις τὰ βασανιστήρια." Ἡ ἀπάντηση τοῦ Ρηγίνου ἦταν ἄμεση καὶ θαρραλέα: "Δὲν θυσιάζω τοὺς ψεύτικους θεοὺς σας, παρὰ μόνο στὸ Θεό μου θυσιάζω θυσιά αἰνέσεως, γιατί εἶναι ὁ ἀληθινὸς Θεός, ὁ ὁποῖος ἔκαμε τὸν οὐρανὸ καὶ τὴ γῆ, τὴ θάλασ-

σα καὶ ὅλα ὅσα ὑπάρχουν σ' αὐτὴ. Θυσιάζω στὸ Θεό μου ποὺ ἀπὸ τὴν ἀρχὴ δημιούργησε τὰ πάντα καὶ τὸν ἄνθρωπο, καὶ μόνο σ' Αὐτὸν τὸ Θεὸ θὰ γίνω θυσία ἐγώ. Οἱ θεοὶ ποὺ προσκυνᾶτε εἶναι εἰδῶλα κωφὰ καὶ ἄλαλα χωρὶς πνοὴ καὶ ζωή."

Μὲ τὴ θαρραλέα αὐτὴ ἀπάντηση τοῦ Ρηγίνου ὁ Πρεζεντίνος κιτρίνησε ἀπὸ τὸ θυμὸ καὶ μὲ ὀργὴ προστάζει ἐννέα στρατιῶτες νὰ ξαπλώσουν κατὰ γῆς τὸ μάρτυρα καὶ νὰ τὸν τιμωρήσουν. Ξαπλωμένος στὴ γῆ ὁ γενναῖος μάρτυρας μὲ ὑπομονὴ καὶ καρτερία προσυλωμένος στὸ πάθος τοῦ Χριστοῦ ὑπέμεινε τοὺς σκληροὺς καὶ ἀνελέητους ραβδισμοὺς τῶν συστρατιωτῶν του, μέχρι ποὺ ξεσχίστηκαν οἱ σάρκες του καὶ ἡ γῆ κοκκίνησε ἀπὸ τὸ αἷμα τοῦ χριστιανοῦ ἀθλητῆ. Οἱ δῆμοι κουράστηκαν, ἀλλὰ ὁ ἀνδρεῖος τοῦ Χριστοῦ ἀγωνιστῆς δόξαζε τὸν Κύριο ποὺ τὸν ἀξίωσε νὰ βασανιστεῖ γιὰ τὸ ὄνομά του.

Τὰ βασανιστήρια τοῦ Ρηγίνου δὲν τελείωσαν, ἀλλὰ περισσότερο ἐπώδυνες μεθόδους δολιεύεται ὁ τύραννος. Προστάζει καὶ ἔφεραν μιὰ χάλκινη τάβλα κάτω ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ἄναψαν φωτιά, μέχρι ποὺ ἔγινε ἡ ἴδια φωτιά καὶ πάνω σ' αὐτὴ τὴν πυρακτωμένη μάζα ξάπλωσαν τὸν Ρηγίνο γυμνὸ γιὰ νὰ καεῖ. Ὅμως, ὁ Κύριος ποὺ ξέρει νὰ λυτρώνει τοὺς δούλους του ἀπὸ τὴν κακία τοῦ διαβόλου, ἄκουσε τὴν προσευχὴ τοῦ δικοῦ του ἀγωνιστῆ, ἐξουδετέρωσε τὴ φωτιά καὶ τὴν μετέτρεψε σὲ δρόσο, καὶ ὁ Ρηγίνος ἔμεινε ἀβλαβής, χωρὶς τὸ παραμικρὸ σημάδι, ὅπως οἱ τρεῖς παῖδες στὴν κάμινο τοῦ πυρός. Τὸ θαῦμα αὐτὸ ἐξέπληξε τοὺς παρευρισκομένους τὸν δὲ ἠγεμόνα κατεντρόπιασε, καὶ νικημένος ὁ Πρεζεντίνος ἀπὸ τὸν ἅγιο, ἄρχισε νὰ τὸν κολακεύει, λέγοντάς του, "Ρηγίνε, θυσίασε στοὺς θεοὺς γιὰ νὰ τοὺς τιμήσεις καὶ ἐγὼ θὰ σοῦ δώσω μεγαλύτερες τιμὲς ἀπὸ πρὶν. Ἐὰν δέ μου παρακούσεις, θὰ σὲ ρίξω στὴ θάλασσα νὰ γίνεις τροφή τῶν ψαριῶν. " Ὁ δὲ Ρηγίνος

ἀπαντᾷ στὸν τύραννο μὲ τούτα τὰ λόγια. "Τὶς τιμὲς ποῦ μου ὑπόσχεσαι καὶ τὰ χαρίσματα ἄφησέ τα γιὰ σένα νὰ τὰ πάρεις μαζί σου στὴ φωτιᾷ τῆς κόλασης. Ὅσο γιὰ τὸ βυθὸ τῆς θάλασσας ποῦ μὲ φοβερίζεις, ἐγὼ δὲν τὸ λογαριάζω γιὰ τίποτε, διότι ὁ Θεὸς ποῦ γλύτωσε τὸν προφήτη Ἴωνά μέσα στὴ κοιλία τοῦ μεγάλου κήτους, Αὐτὸς θὰ γλυτώσει καὶ μένα σήμερα ἀπὸ τὴ θάλασσα. Γιὰ τοὺς μιαροὺς θεοὺς σου, μιαρῶτατε, σοῦ ἐπαναλαμβάνω πῶς ὄλοι οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν εἶναι δαιμόνια, ὁ δὲ Κύριος τοὺς οὐρανοὺς ἐποίησε."

Τότε ὁ ἡγεμόνας ὀργίστηκε πολὺ καὶ διέταξε καὶ ἔφεραν ἓνα σάκκο μεγάλο, ἔβαλαν μέσα τὸν Ρηγίνο καὶ τὸν σφράγισαν μὲ μολύβι, τὸν παρέδωσε στοὺς ναῦτες καὶ τοὺς παράγγειλε νὰ τὸν πᾶνε μακριὰ μέσα στὴ θάλασσα καὶ νὰ τὸν ρίξουν νὰ γίνει τροφή τῶν ψαριῶν. Πήραν οἱ ναῦτες τὸ πολύτιμο φορτίο τους καὶ προχώρησαν κάπου 40 μίλια μέσα στὴ θάλασσα καὶ ἔριξαν τὸ σάκκο μὲ τὸν Ρηγίνο καὶ ἀνεχώρησαν.

Ἀκοῦστε χριστιανοὶ μου καὶ θαυμάστε τὴ μεγάλη προστασία ποῦ ἔχει ὁ Κύριος στοὺς δικούς του ποῦ τηροῦν τὶς ἅγιες ἐντολές του. Μόλις οἱ στρατιῶτες ἔριξαν στὸ βυθὸ τῆς θάλασσας τὸν ἅγιο, σχίστηκε ὁ σάκκος καὶ ἐκεῖ ποῦ μόλις λευτερώθηκε, βρέθηκαν κοντὰ τοῦ δυὸ δελφίνια, τὰ ὁποῖα τὸν σήκωσαν στὴ ράχη τους καὶ τὸν ἔβγαλαν σῶο στὴ ξηρά. Ὅταν φάνηκε νὰ ἔρχεται ἀπὸ μακριὰ ὁ ἅγιος πάνω στὴ ράχη τοῦ δελφινιοῦ, διαδόθηκε τὸ γεγονὸς σὰν ἀστραπὴ στὴ πόλη καὶ πολὺς κόσμος, μαζί καὶ ὁ Ὁρέστης, πήγαν στὴ παραλία καὶ βλέποντες τὸ θαύμαστὸ αὐτὸ γεγονὸς ἐφώναζαν "μέγας ὁ Θεὸς τῶν χριστιανῶν". Ὁ δυσεβῆς εἰδωλόατρης ἡγεμόνας βλέποντας τὸν ἅγιο νὰ βγαίνει ζωντανὸς ἀπὸ τὴ θάλασσα, ἐνόμισε τὴ διάσωση τοῦ Ρηγίνου γιὰ μάγεια. Ὁ φίλος τοῦ Ρηγίνου ὁ Ὁρέστης ἐκήρυττε ἀρρησίαι τὸ Χριστὸ καὶ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς εἰδωλόατρες ἐπίστευσαν στὸ Χριστό, ὁ ἀσεβῆς Πρεζεντίνος

διετάξε καὶ συνέλαβαν τὸν Ρηγίνο, τὸν Ὁρέστη καὶ πολλοὺς ἀπὸ ἐκείνους ποὺ ἔγιναν χριστιανοί, καὶ τοὺς ἔβαλαν στὴ φυλακὴ μέχρι τὴν ἐπόμενη μέρα γιὰ νὰ σκεφθεῖ με ποῖο θάνατο νὰ τοὺς τιμωρήσει

Στὴ φυλακὴ ὁ Ρηγίνος δίδασκε τοὺς νέους χριστιανούς τις ἀλήθειες τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τοὺς στερέωνε στὴ πίστη καὶ στὸ θάνατο ἀκόμα γιὰ χάρι τοῦ ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ. Σ' αὐτὴ τὴ χαρούμενη καὶ πνευματικὴ σύναξη τῆς φυλακῆς κυριαρχοῦσε τὸ θάρρος καὶ ἡ θερμὴ πίστη στὸν ἀληθινὸ Θεὸ καὶ θερμὴ ἀνέβαινε ἡ προσευχὴ τῶν δεσμίων στὸν οὐρανό, ἀπ' ὅπου περίμεναν τὴ θεία ἐνίσχυση, ἡ ὁποία δὲν ἄργησε νὰ ἔλθει Κατὰ τὴν αὐγὴ ποὺ ἡ προσευχὴ ἔφθασε στὸ ἀποκορύφωμά της, ἦλθε ἄγγελος Κυρίου, ἄνοιξε τις πόρτες τῆς φυλακῆς καὶ οἱ φύλακισμένοι λευτερώθηκαν καὶ ἀνεχώρησε ὁ καθὲ ἓνας ἐκεῖ ποὺ ὁ Θεὸς τὸν ὁδήγησε. Τὸν δὲ ἅγιο Ρηγίνο μετὰ τὸν Ὁρέστη καὶ μερικοὺς ἄλλους ὁδήγησεν ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ στὴ Κύπρο, ποὺ ἀκόμα ἡ εἰδωλολατρία ἦταν ἡ κυβερνώσα δύναμη· ἴσως νὰ ἦταν τὸ τρίτο ἢ τέταρτο αἰῶνα ποὺ συνέβησαν αὐτά.

Ὅταν ἔφθασε στὴν Κύπρο ἡ ὁμάδα αὐτῆ τῶν πιστῶν δούλων τοῦ Χριστοῦ, σκορπίσανε σὲ διάφορους τόπους καὶ ἀσκήτευαν μακριὰ ἀπὸ τὸν κόσμο, ἀλλὰ ὅσους συναντοῦσαν οἱ εἰδωλολάτρες τοὺς σκότωναν. Ὁ γενναῖος Ρηγίνος καὶ ὁ φίλος τοῦ Ὁρέστης διάλεξαν τὸ ἱεραποστολικὸ ἔργο. Ἐφθασαν στὰ μέρη τῆς Νεαπόλεως Λεμεσοῦ καὶ μετὰ πολλὴ παρρησία ἐκήρυτταν τὸν Χριστόν. Κάποτε ἔφθασαν στὸ χωριὸ Φασούλα, 8 χιλιόμετρα ἀπὸ τὴ Λεμεσό. (Δὲν γνωρίζουμε πόσο χρόνο χρειάστηκαν νὰ φθάσουν στὴ Φασούλα ἀπὸ τὴ Λεμεσό). Στὸ χωριὸ ὑπῆρχε κέντρο τῆς εἰδωλολατρίας, ὅπως φαίνεται ἀπὸ παλιὰ ἐρεῖπια. Ἐκεῖ τοὺς συνέλαβαν

οι κάτοικοι τῆς περιοχῆς, τοὺς βασάνισαν καὶ τοὺς ἀποκεφάλισαν.¹

Κάποιοι εὐλαβεῖς χριστιανοὶ ποὺ κρυφὰ πάρακολουθοῦσαν τὸ γεγονός, πῆγαν καὶ πήραν τὰ λείψανα τῶν Μαρτύρων καὶ τὰ ἔθαψαν. Πέρασαν πολλὰ χρόνια ἀπὸ τότε καὶ ἡ εἰδωλολατρεία εἶχε παραδώσει τὴ θέση τῆς στήν ἁγία πίστη τοῦ Χριστοῦ. Τότε ὅπως ἀναφέρει τὸ παλιὸ συναξάρι, οἱ ἅγιοι φάνηκαν στὸ ὄνειρο ἐνὸς εὐλαβοῦς ἱερέως, ὅπου τοῦ ὑπέδειξαν τὸ μέρος ποὺ βρισκόταν ὁ τάφος τους. Ὁ εὐλαβῆς αὐτὸς ἱερέας ἔψαξε στὸ μέρος ποὺ τοῦ ὑπέδειξαν οἱ ἅγιοι καὶ βρῆκε τὴ λάρνακα ποὺ φιλοξενοῦσε τὴν θήκη τῶν λειψάνων τους. Πάνω στὴ θήκη τῶν λειψάνων ἦσαν χαραγμένα μὲ τέχνη τὰ ὀνόματα τῶν ἁγίων, σύμφωνα πάντοτε μὲ τὸ συναξάρι. Ὁ εὐσεβῆς αὐτὸς λευϊτῆς γιὰ νὰ τιμήσει τοὺς μάρτυρες ἔκτισε μεγαλοπρεπῆ ναὸ στὸ ὄνομα τῶν ἁγίων, καὶ φρόντισε καὶ ζωγράφισε καὶ εἰκόνα τὴν ὁποία ἐτοποθέτησε στὸ ναὸ.

Σήμερα ὁ μεγαλοπρεπὴς ἐκεῖνος ναὸς εἶναι χαλασμένος, ἀλλὰ σύμφωνα μὲ τὰ θεμέλια τοῦ ἀρχικοῦ ναοῦ ἔκτισαν τοῖχο μὲ πέτρες ἴσα μὲ δύο μέτρα. Στὸ χῶρο αὐτό, σὲ κάθε ἐπέτειο τοῦ μαρτυρίου τῶν ἁγίων (20 Αὐγούστου) ἐλειτουργοῦσαν καὶ πανηγύριζε ἡ κοινότητα τῆς Φασούλας καὶ πολλοὶ εὐσεβεῖς πῆγαιναν στὴ μνήμη τῶν ἁγίων γιὰ νὰ τοὺς εὐχαριστήσουν γιὰ τὶς θαυματουργικὰς δυνάμεις ποὺ ὁ Θεὸς τοὺς χάρισε καὶ θεράπευαν τὸν κόσμο. Κάτω ἀπὸ τὸ δάπεδο τοῦ ἀρχικοῦ ναοῦ ὑπάρχει θολωτὸ σπήλαιο ποὺ βρίσκεται ἀκόμα ἡ λάρνακα ποὺ φιλοξενοῦσε γιὰ τόσο καιρὸ τὰ ἁγιασμένα λείψανα τῶν ἁγίων. Ὑπάρχουν μερικὲς πέτρες στὸ τάφο τῶν ἁγίων (τὶς λένε τυριά οἱ κάτοικοι τῆς

---

¹ Δέν εἶναι βέβαιο ἂν φονεύτηκε ἐδῶ καὶ ὁ ἅγιος Ὁρέστης. Ἡ Παράδοση θέλει καὶ τοὺς δύο νὰ μαρτύρησαν στὴ Φασούλα, ἀλλὰ δέν ἀποδυνκνύεται αὐτὸ μὲ καμιὰ μαρτυρία.

Φασούλας), επιμένουν πώς είναι θαυματουργές, όταν τις τρίψει κάποιος στο πονε-μένο μέρος του, θεραπεύεται, καί μου διηγήθηκαν τέτοιες θεραπείες.

Ἡ θαυματουργική φήμη τῶν ἁγίων ξεπέρασε τὰ ὄρια τοῦ νησιοῦ μας καὶ ἔφθασε μέχρι τὴν Ἀγγλία, ὅπως θὰ δοῦμε στὴν περιγραφή τῶν θαυμάτων.

Οἱ ἅγιοι Ρηγίνος καὶ Ὁρέστης ἀπολαμβάνουν μεγάλης τιμῆς, τόσο στὴ κοινότητα τῆς Φασούλας ὅσο καὶ σ' ὅλο τὸ νησί μας. Αὐτὸ τὸ διαπιστώνουμε ἀπὸ τὴ συγκέντρωση τῶν χριστιανῶν στὴν Ἐκκλησία τὴν ἡμέρα τῆς γιορτῆς τους.

Ἐκτὸς τῆς Φασούλας, οἱ ἅγιοι τιμοῦνται ιδιαίτερα στὸ Ἀπλίκι τῆς Λευκωσίας, καὶ στὴν Τριμι-θοῦσα τῆς Πάφου ὅπου καὶ ὑπάρχουν ναοὶ ἀφιερωμένοι στὴ μνήμη τους. Ἀκόμα καὶ χωριὸ ὑπῆρχε μὲ τὸ ὄνομα Ρηγίνος, ὅπως γράφει ὁ Μαχαιρὰς στὸ βιβλίο τοῦ Χρονικοῦ του.

Μὲ τὶς πρεσβείαις τῶν Ἀγίων σου Ρηγίνου καὶ Ὁρέστη, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησε καὶ σῶσε τὶς ψυχές μας. Ἀμήν.

5. ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΤΩΝ ΘΑΥΜΑΤΩΝ

Όταν ξυπηρετούσα τήν κοινότητα Φασούλας ώς τακτικός έφημέριος καί είχα έπαφές μέ τούς κατοίκους του χωριού, μου διηγούνταν διάφορα θαύματα τών αγίων Ρηγίνου καί Όρέστη πού μαρτύρησαν στό χωριό τους, τόν καιρό τών μεγάλων διωγμών.

Όπως διαπίστωσα τά θαύματα αυτά άρχισαν νά ξεχνιούνται καί είναι λυπηρό, γιατί δέν είναι κάπου καταγραμμένα καί μέ τό πέρασμα του χρόνου θά λησμονηθούν. Έτσι άποφάσισα μέ τίς φτωχές μου δυνάμεις νά προσπαθήσω νά μαζέψω τά θαύματά τών Αγίων τής Φασούλας για να διατηρηθούν και να διδάσκουν.

Τά θαύματα τών Αγίων ένισχύουν καί άναζωοπυρώνουν τήν πίστή μας πρός τό Θεό. Τά θαύματα είναι άποτελεσματά τής θερμής πίστης του άνθρώπου, καί θά πρέπει νά υπάρχουν καί νά μελετοῦνται άπό τούς χριστιανούς, γιά νά μιμοῦνται τή χριστιανική ζωή καί εύσέβειά τών Αγίων μας.

Τό έγχείρημά μου αυτό, δέν ήταν εύκολο γιατί είναι θαύματα πολλών χρόνων καί ξεχάστηκαν οι ήμερομηνίες. Άλλά καί ή συνάντηση μέ τά πρόσωπα πού θεραπεύτηκαν είναι άδύνατη γιατί, άλλοι πέθαναν, άλλοι είναι στό έξωτερικό, καί αυτούς πού βρίσκονται στήν Κύπρο μερικούς μπορέσαμε νά δοῦμε.

Η προσπάθειά μου αυτή κράτησε ένα χρόνο καί βρήκα άξιόπιστα πρόσωπα καί μου είπαν τα περιστατικά των θαυμάτων καί τά όνόματα τών θεραπευθέντων καί τό χρόνο πού έγιναν. Είμαι βέβαιος πώς αυτά τα θαύματα έγιναν όπως τά περιέγραψαν οι άνθρωποι αυτοί.

Δεχθήτε λοιπόν, εύσεβείς χριστιανοί τά θαύματα αυτά τών αγίων Ρηγίνου καί Όρέστη, καί δοξάστε τό

Θεό πού ἔδωσε τέτοιες δυνάμεις στούς δούλους του γιά νά εὐεργετοῦν καί νά παρηγοροῦν ὅλους ἐμᾶς. Τιμᾶτε ἀκόμα τούς συνδούλους μας πού ἀξιώθησαν τέτοιας μεγάλης τιμῆς, καί μιμηθῆτε αὐτούς στή πίστη καί στή παρρησία γιά τόν Κύριο, γιά νά ἀξιωθῆτε καί σεῖς αὐτῶν τῶν δωρεῶν.

Β. ΤΑ ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΡΗΓΙΝΟΥ ΚΑΙ ΟΡΕΣΤΗ

Ἄρρωστο παιδί θεραπεύεται

Τό πρῶτο καί πιό πρόσφατο θαῦμα πού θά ἀναφέρουμε εἶναι ἡ θεραπεία του μικροῦ Ἀνδρέα ἀπό τή Φασούλα. Τό περιστατικό συνέβηκε στίς 20 Φεβρουαρίου 1994. Ἴδου ἡ ἱστορία ὅπως μου τή διηγήθηκε ἡ μητέρα του μικροῦ, κ. Ρούλα Βασιλείου.

Μιά μέρα ξαφνικά ὁ μικρός μου γιός Ἀντρέας, ἐνάμισυ χρόνων, ἀρρώστησε ξαφνικά. Οἱ ἀναλύσεις ἔδειξαν μόλυνση στό αἷμα. Οἱ γιατροί ἔκαναν πολλές προσπάθειες νά τοῦ βάλουν ὀρούς χωρίς ἀποτέλεσμα. Ἡ μόλυνση εἶχε προχωρήσει καί οἱ φλέβες τοῦ Ἀντρέα, ὅπως εἶπε καί ὁ γιατρός εἶχαν σχεδόν διαλυθεῖ. Μετά ἀπό πολλές προσπάθειες, εὐτυχῶς βρέθηκε μιά φλέβα στό πόδι τοῦ παιδοῦ, πού κράτησε τόν ὀρό μέ τίς ἰσχυρές ἀντιβίωσεις. Τό μωρό εἶναι σοβαρά, μοῦ δῆλωσε ὁ γιατρός.

Ὁ πόνος μου δέν περιγραφόταν, ἦταν ἀβάστακτος. Δέν μπορούσα νά τό πιστέψω, ἔλεγα καί ξανάλεγα πώς

δέν ἦταν ἀλήθεια. Κι ὁμως ὁ ἐφιάλτης ἦταν ζωντανός. Μέ τύλιξε μαύρη ἀπελπισία, βρισκόμουν σ' ἀδιέξοδο ἀφοῦ δέν μπορούσα νά κάνω τίποτα.

Καί ξαφνικά αὐτές τίς δύσκολες στιγμές, μέσα στό μαῦρο σκοτάδι καί στήν ἀπελπισία μου, μιά ἀόρατη δύναμη μέ συνέφερε. Κάτι μέσα μου, πολύ δυνατό μου ἔλεγε πώς τό μωρό θά γινόταν καλά. Ἡ διάθεσή μου ἄλλαξε καί μέ μεγάλο κουράγιο, καί ψυχική δύναμη, στάθηκα δίπλα στό ἄρρωστο μωρό μου. Δέν γινόταν νά πάθει κακό ἀφοῦ ὁ Ἅγιος Ρηγίνος τό προστάτευε. Ἐκείνη τή μέρα, πολύ πρῶι, εἶχα πάρει το μωρό στό παρεκκλήσι τοῦ Ἁγίου Ρηγίνου καί Ὁρέστη, τό προσκύνησα καί τό ἔτριψα μέ τίς θαυματουργές πέτρες, πού ὑπάρχουν στό τάφο τοῦ καί μέ ὄλη τή δύναμη τῆς ψυχῆς μου παρακάλεσα τόν Ἅγιο νά τό θεραπεύσει Καί τό θαῦμα ἔγινε!! Τό μωρό ἔγινε καλά.

Παιδί πού μίλησε.

Ἡ κυρία Ξένια Σκώπτη κάτοικος Λεμεσοῦ, μάς διηγεῖται: Τό 1971 μετά ἀπό 8 μήνες ἐγκυμοσύνης γέννησα ἓνα χαριτωμένο ἀγοράκι Ὅμως δέν πέρασαν 24 ὥρες καί τό παιδί ἔπαθε ψύξη. Μέ τή βοήθειά τοῦ Θεοῦ καί τίς προσπάθειές των γιατρῶν ἔγινε καλά, ἀλλά ὅπως φάνηκε τοῦ ἔμεινε ἀναπηρία. Ὁ Ἄθως, αὐτό ἦταν τό ὄνομά τοῦ παιδιοῦ, μεγάλωνε φυσιολογικά, ἀλλά πέρασαν οἱ δέκα μήνες καί δέ μας ἄρθρωσε λέξη, οὔτε μάμα οὔτε παπά. Ὁ παιδίατρος πού τό παρακολουθοῦσε δέ μπορούσε νά κάνει τίποτα. Κάποια κυρία ἀπό τό χωριό Φασούλά μας εἶπε γιά τούς θαυματουργούς ἀγίους τοῦ χωριοῦ της, τῶν Ρηγίνου καί τόν Ὁρέστη. Ἐτσι στίς 20 Αὐγούστου, ἡμέρα της γιορτῆς των ἀγίων, ὁ σύζυγός μου κι ἐγώ πήραμε τό παιδί καί πήγαμε στή Φασούλα. Ἡ θεία Λειτουργία γινόταν μέσα στό χαλασμένο ναό πάνω ἀπό τόν τάφο των ἀγίων. Τήν ὥρα πού γινόταν ἡ Με-

γάλη Εἴσοδος, καί περνοῦσε ἀπό κοντά μας ὁ ἱερέας μέ τά τίμια δῶρα, βλέπω τόν μικρό νά ἀπλώνει τά χέρια του γιά νά τόν πάρω ἀγκαλιά, καί μέ ἐκπληξη τόν ἀκούω νᾶ φωνάζει γιά πρώτη φορά μάμα. Φαντάζεσθε τήν χαρά μου. Μέ πολλή συγκίνηση τότε δοξολογοῦσα το Θεό καί εὐχαριστοῦσα τους ἀγίους Ρηγίνο καί Ὁρέστη.

Αὐτή τήν εὐεργεσία δέ θά τή ξεχάσουμε ποτέ μας. Γι αὐτό δοξολογοῦμε τό Θεό καί τιμοῦμε τούς ἀγίους του. Ἀπό τότε κάθε χρόνο πηγαίνουμε στό ναό τους τήν ἡμέρα τῆς γιορτῆς τῶν ἀγίων καί δίνουμε τά δῶρα τῆς εὐχαριστίας καί τῆς εὐγνωμοσύνης μας.

Σήμ. Τό θεραπευμένο παιδί, ὁ Ἄθως, εἶναι τώρα σπουδαστής σέ Πανεπιστήμιό τῆς Ἀμερικής. Ἡ δέ κ. Ξένια ἀπό εὐγνωμοσύνη πρὸς τούς ἀγίους Ρηγίνο καί Ὁρέστη, ξόδεψε ἀρκετά γιά τό πλακόστρωτό της αὐλῆς του νέου ναοῦ τῶν ἀγίων.

Θεραπεία ἀπό λευχαιμία

Κάτοικοι τοῦ χωριοῦ Φασούλας μου διηγήθηκαν τό θαῦμα αὐτό.

Ἕνας κύπριος πού ζοῦσε καί ἐργαζόταν στήν Ἀγγλία καί πού τό ὄνομά του ἦταν Γιάννης, ἔπασχε ἀπό λευχαιμία. Οἱ γιατροί δέν μποροῦσαν νά τόν βοηθήσουν, γιατί ἡ λευχαιμία εἶναι μιά μορφή καρκίνου. Ὅταν ἡ ἐπιστήμη δέ μπόρεσε νά τόν βοηθήσει, τότε στράφηκε πρὸς τό Θεό καί τούς ἀγίους. Εἶχεν ἀκούσει γιά τά θαύματά τοῦ ἀγίου Ρηγίνου, καί μιά μέρα πῆρε τή γυναίκα τοῦ Γιαννοῦλα καί ἦλθαν στή Φασούλα. Βρῆκαν τόν ἱερέα καί τοῦ εἶπαν καί τούς ἔκανε παράκληση πρὸς τούς ἀγίους Ρηγίνο καί Ὁρέστη, καί πολύ σύντομά το θαῦμα ἐγίνε. Ἡ ἀρρώστεια ὑποχώρησε καί ὁ Γιάννης ἔγινε τελείως ὑγιής. Ἀπό εὐγνωμοσύνη ὁ ἄνθρωπος

αυτός έκανε τάμα χίλιες λίρες τίς όποιες ξόφλησε μέ δόσεις, ευχαριστώντας το Θεό καί τούς άγίους.

Θεραπεία κακοήθη όγκου

Ό ιερέας της κοινότητας Φασούλας, π. Ιωάννης Παπαμαρκίδης, έβγαλε ένα όγκο στό πλευρό του, καί ό γιατρός του είπε νά τον παρακολουθοϋν γιατί είναι καρκίνος. Ό ιερέας όμως άνάθεσε τή θεραπεία στους θαυματουργούς άγίους της κοινότητάς του. Καθημερινά, όπως ό ίδιος μου είπε, πήγαινε καί παρακαλούσε τους άγίους Ρηγίνο καί Όρέστη νά τον θεραπεύσουν. Καί πραγματικά, σέ δεκαπέντε ήμέρες έξαφανίστηκε τό κουβάρι εκείνο καί έγινε τελείως καλά.

Θεραπεία παράλυτου

Ό μικρός Χριστάκης Παναγιώτου από τή Φασούλα, ήταν παράλυτος στά κάτω άκρα καί δέ μπορούσε νά περπατήσει Μιά μέρα ή μάνα του πήρε το μικρό Χριστάκη στό ναό τών άγίων καί είπε στό συγχωριανό της ιερέα Ιωάννη καί τής έκαμε παράκληση γιά θεραπεία του μικροϋ Χριστάκη. Μετά κατέβηκε στό τάφο τών άγίων καί πήρε τίς πέτρες, πού οι χωριανοί τίς λένε τυριά, καί μ' αυτές έτριψε τά πόδια του μικροϋ, καί ω! του θαύματος, ό μικρός άρχισε νά περπατεί. Οι γονεΐς του παιδιοϋ, από ευγνωμοσύνη μετονόμασαν το μικρό από Χριστάκη σέ Ρηγίνο, τό όνομά του άγίου.

Θεραπεία καρδιακοϋ έπεισοδίου

Ό κύριος Πολύβιος Πατσαλίδης, τέως υπάλληλος άεροδρομίου καί τώρα συνταξιούχος, έτυχε κι αυτός

ὅπως καί πολλοί ἄλλοι πιστοί της χάρις του Ἁγίου Ρηγίνου. Κάποτε ὅταν ἦταν ἀκόμη νέος ἔπαθε καρδιακό ἐπεισόδιο καί καθῶς βρισκόταν στήν ἐντατική παρακολούθησή του Γενικοῦ νοσοκομείου Λευκωσίας, τόν ἐπισκέφθηκε κατά τή διάρκεια μιάς νύχτας, ὁ Ἅγιος Ρηγίνος, τόν ἀκούμπησε στό μέρος τῆς καρδιάς καί τόν προέτρεψε νά σηκωθεῖ γιατί τόν ἔκανε καλά. Ἐκπληκτος ὁ ἄρρωστος ρώτησε τόν εὐργέτη του:

- Ποιός εἶσαι; καί πῆρε τήν ἀπάντηση.

- Εἶμαι ὁ Ἅγιος Ρηγίνος.

Πράγματι οἱ γιατροί καί οἱ νοσοκόμες πίστεψαν τίς διηγήσεις του ἀρρώστου, γιατί ἡ ὑγεία τοῦ παρουσίασε ἀπρόσμενη βελτίωση. Ἀπό τότε ξεπέρασε τό πρόβλημα του καί δοξολογεῖ τόν Ἅγιο γιά τήν εὐεργεσία του.

Θεραπεία Ἐπιληψίας

Ὁ ἱερέας τῆς Τριμιθούσας..... διηγεῖται: Πρίν 20 χρόνια ἡ κόρη μου 3 χρονῶν ἔπασχε ἀπό ἐπιληψία, καί οἱ γιατροί μου εἶπαν πῶς δέν ὑπάρχει θεραπεία καί θά ὑποφέρω ἀρκετά. Τό κορίτσι ἔπεφτε σάν νεκρό καί ἄφριζέ το στόμα του καί μποροῦσε νά καταπιεῖ τήν γλώσσα του.

Ἐνα βράδυ κατά τίς 11 ἡ ὥρα, μέ ξύπνησε ἡ παπαδιά καί μου λέγει σήκω καί τό μωρό ἔπαθε πάλι νά τήν πάρεις στό γιατρό. Ἐγώ λέω οἱ ἅγιοί μας εἶναι θαυματουργοί, ἄς τήν πάρω στήν Ἐκκλησία τους. Σηκώθηκα μέ τίς πυντζάμες, πήρα τήν μικρή, ἦταν περίπου 3 χρονῶν. Τήν ἀπόθεσα χάμω, γιατί δέν μποροῦσε νά σταθεῖ καί ἄρχισα νά προσεύχομαι.

Σέ μιά στιγμή μου λέει ἡ μικρή:

- Παπά, παπά βλέπω δυό καβαλλάρηδες.

Τῆ ρώτησα πού εἶναι; Καί μου λέγει, τους βλέπω κοντά μου. Τήν σήκωσα, τή βοήθησα, ἔβαλέ τό σταυρό της,

προσκύνησε τήν εικόνα τῶν ἁγίων καί ἔγινε καλά. Ἀπό τότε χαίρει ἄκρας υἱείας. Τώρα εἶναι παντρεμένη μέ παιδιά χωρίς κανένα πρόβλημα.

Τά 2 ἀκόλουθα θαύματα εἶναι ἀφήγηση τοῦ κ. Χρήστου Ι. Εὐαγγελίου ἀπό τή Φασούλα, ἱεροψάλτη σέ ναό τῆς Λεμεσοῦ, ὅπως τά ἔλεγε ὁ πατέρας του, ἀλλά καί ἐγώ τα ἔχω ἀκούσει ἀπό τούς χωριανούς νά τά διηγοῦνται

Κάποιος Μάρκος ἀπό τό γειτονικό χωριό Παραμύθα, ἔκλεψε πρόβατα, μέ ἄλλους συντρόφους, τά σφάξανε καί μέχρι νά τά διαθέσουν τά ἔκρυσαν μέσα στό τάφο τῶν ἁγίων, σέ πλάγιαν κρύπτη πού νομίζεται ὁ τάφος του ἁγίου Ὁρέστη. Μετά ἀπό καιρό ὁ Μάρκος ἀρρώστησε βαριά καί ἐλεγχόμενος ἀπό τή συνείδηση τοῦ ἀπέδωσε τήν ἀρρώσθειά του στήν κλοπή ἐκείνη. Γιά νά ἐξευμενίσει τους ἁγίους πῆγε στή γιορτή τους μέ τά δῶρα του. Στό τέλος ὅταν πήραν τήν εικόνα τῶν ἁγίων νά τή μεταφέρουν ἐν πομπή στή θέση της στόν κεντρικό ναό, κάπου 500 μέτρα ἀπόσταση, ὁ Μάρκος ἔπεσε κατά γῆς καί ἔβγαζε ἀφρούς ἀπό τό στόμα τοῦ ἀκολουθώντας τήν εικόνα κατά ἓνα πολύ παράξενο τρόπο. Ἐνῶ τόν ἔβλεπαν νά σύρεται μέ τό στήθος του στό δρόμο, καί ἐνῶ πέρασε πάνω ἀπό λάσπες καί νερό, δέ λερώθηκε καθόλου. Χαμηλοπετοῦσε σάν χελιδόνι ὅταν ἔφθασε ἡ εικόνα καί τοποθετήθηκε στή θέση της στήν Ἐκκλησία, ὁ Μάρκος ἔμεινε λίγη ὥρα στό ἔδαφος καί μετά σηκώθηκε ἔβγαλέ το ἄσπρο τοῦ ὑποκάμισο καθαρῶτατο καί τό κρέμμασε στήν εικόνα καί ἔφυγε. Ἀπό τότε ἄλλαξε ἡ ζωή του. Κυκλοφοροῦσε μέ γενειάδα, φορώντας στό λαιμό ἓνα ξύλινο Σταυρό. Αὐτό τόν ἄνθρωπο τόν εἶδα κι ἐγώ, χωρίς νά γνωρίζω τήν αἰτία τῆς συμπεριφορᾶς του.

Τό δεύτερο θαῦμα πού μας εἶπε ὁ κ. Χρῆστος εἶναι μιά θεραπεία ματιῶν, μιᾶς μικρῆς κόρης.

Ὁ γνωστός στή Φασούλα καί στή Λεμεσό, Κώστας Φασουλιώτης τήν ἐποχή τοῦ πολέμου (1940) μετοίκησε πρὸς τή Λεμεσό στή Φασούλα, ἀλλά διατηροῦσε τό καφενεῖο του στή Λεμεσό ὅπου πήγαινε τό πρωί καί τό βράδυ ἀργά γύριζε στή Φασούλα. Ἐνα Σάββατο βράδυ πού γύρισε ἀργά ἀπό τό καφενεῖο του στό σπίτι του, βρῆκε τή μικρή τοῦ Πόπη στό στρώμα μέ πρησμένα καί κλειστά τά δυό της μάτια. Ἀντί γιά γιατρό πού τοῦ πρότεινε ἡ οἰκογένειά του γιά τή μικρή, ἔτρεξε στό τάφο των ἀγίων καί πήρε λίγο χῶμα, καί ἀπό τό ἀναμμένο καντήλι λίγο λάδι, τά ἔσμιξε καί μέ τό μίγμα ἀλειψέ τα μάτια της μικρῆς Πόπης. Τήν ἄλλη μέρα ὅταν σηκώθηκε ἡ μικρή ἀπό τό στρώμα ἦταν τελείως καλά χωρίς κανένα σημάδι, πάρ' ὅλο πού ἦταν σέ ἄσχημα χάλια. Αὐτό τό θαῦμα, ὁ Κώστας τό ἔλεγε συχνά καί εἶναι γνωστό σέ πολλούς.

Ἐνας καβαλλάρης σέ ἄλογο

Ἦταν ἐποχή τοῦ θερισμοῦ, διηγεῖται ὁ κ. Εὐάγγελος, καί ἐγώ ἤμουνα μαθητής τοῦ δημοτικοῦ καί βοηθοῦσα τοὺς μεγάλους στό θερισμό. Ἐνα ἀπόγευμα πού σχολάσαμε, πήγα μέ τό γαμβρό μου στό ἀλώνι Μέχρι πού νά τακτοποιήσουμε τή θημωνιά νύχτωσε καί φύγαμε βιαστικά.

Ὅταν ἔφθασα στό σπίτι διαπίστωσα πώς ἄφησα τό σακκάκι μου στό ἀλώνι Τότε ἐπίστρεψα νά τό πάρω καί πήρα το δρόμο δίπλα ἀπό τόν ξεροπόταμο πού ὀδηγεῖ στό κάμπο. Ξαφνικά ἀκούω πηδήματα ἀλόγου καί βλέπω ἕνα καβαλλάρη σέ ἄλογο πού κρατοῦσε ψηλά ἕνα μεγάλο Σταυρό πού σκορποῦσε στά γύρω ἐκτυφλωτικό

φῶς πού φώτιζε ὅλο τό κάμπο. Ὁ καβαλλάρης ἐρχόταν ἀπό τά δυτικά, ἀπό τό μέρος πού εἶναι σήμερά το νέο κοιμητήριο τῆς Φασούλας, καί πήγαινε πρὸς τὴν Ἐκκλησία τοῦ ἁγίου Ρηγίνου. Ἀμέσως τρομαγμένος γύρισα πίσω καί πήγα στό καφενεῖο καί εἶπα τό γεγονός στούς χωριανούς. Μέσα στό καφενεῖο ἦταν καί ὁ Χριστόδουλος Πατέρας ὁ ὁποῖος εἶπε, πῶς καί αὐτός εἶδε φῶς νά ἔρχεται ἀπό τὴν ἴδια κατεύθυνση πρὸς τὴν Ἐκκλησία. Τά ἴδια μας εἶπε καί ὁ βοσκός, ὁ Παναῆς τῆς Κορούς, εἶναι χωριανοί αὐτοί.

Ἀπό τό τεῦχος τῶν Ἀποδήμων Φασούλα 1994, πήραμε τὴν ἀκόλουθη διήγηση: «ὁ Βοσκαρίδης (ἀπὸ τῆ Φασούλα) εἶχε κάποιες ιδιαίτερες σχέσεις μέ τόν Ἅγιο Ρηγίνο· χαρακτηριστικά ὅταν ἐπρόκειτο νά βγάλουν λάκκο γιά τίς ἀνάγκες τῆς Ἐκκλησίας μέ ὑπόδειξη, ὅπως ἔλεγε, τοῦ Ἁγίου Ρηγίνου, ὄρισέ τό σημεῖο ὅπου ἀνωρύχθηκε ὁ λάκκος καί στά δυό μέτρα βρῆκαν τόν ἀρχαῖο λάκκο. Ἔτσι περιορίστηκαν νά βγάλουν τα χώματα καί τίς πέτρες μέχρι πού βρῆκαν το νερό.

Κάποτε ὅταν ἐργαζόταν στόν Ἀμίαντο εἶδε τόν Ἅγιο Ρηγίνο στόν ὕπνο του καί τοῦ εἶπε ὅτι ὁ τάδε Τοῦρκος ἄνοιξε τό κουτί τοῦ Ἁγίου καί πήρε ἀπό μέσα ἕνα συγκεκριμένο ποσό, ὅποτε ἦλθε στό χωριό, βρῆκε τόν Τοῦρκο, ὁ ὁποῖος παραδέχθηκε καί ἔδωσε πίσω το ποσό πού πήρε, γιατί φοβήθηκε τόν ἅγιο.

Ἀπό τά διάφορα περιστατικά πού ἄκουσα στό χωριό, ὅταν ὑπηρετοῦσα ἐκεῖ διαπιστώνεται ἡ ζωντανή παρουσία του Ἁγίου Ρηγίνου καί ἐλάχιστα ἀναφέρονται στόν ἅγιο Ὁρέστη οἱ κάτοικοι τῆς Φασούλας.

7. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΔΥΟ ΦΥΛΛΑΔΩΝ

Υπάρχουν δυό φυλλάδες μέ πλήρη άκολουθία των Αγίων Ρηγίνου καί Όρέστη. Η μία στή Φασούλα Λεμεσοῦ καί ή άλλη στό Άπλίκι τής Λευκωσίας, κοντά στό Παλαιχώρι. Οι φυλλάδες αυτές διαφέρουν ώς πρός τό κείμενό της άκολουθίας.

1. Η ΦΥΛΛΑΔΑ ΤΗΣ ΦΑΣΟΥΛΑΣ

Η φυλλάδα τής Φασούλας είναι επανέκδοση από τόν Ρηγίνο Εύαγγέλου 1971, είναι άντιγραφή τής έκδοσης 1902 κατά τόν μήνα Μάιο.

Στόν πρόλογο τής έκδοσης αυτής διαβάζουμε τά έξής: «ένταῦθα (στό τάφο τών Αγίων) προσέρχονται πρός θεραπείαν οι πάσχοντες έκ πυρετοῦ, ιδίως ρίγους, τήν δέ κ' Αύγούστου, ότε τιμῶνται οι Άγιοι, τελείται λειτουργία καί ψάλλεται ή άκολουθία έκ τοῦ έκδιδομένου χειρογράφου. Τοῦτο φαίνεται άντιγραφέν τοῦ 1837 υπό ιερέως Χριστοδοῦλου έκ κειμένου γραφέντος ἴσως κατά τά μέσα τής προαπελθούσης έκατονταετηρίδος, καί γέμει άνορθογραφίων, ιδίως τό προσηρητησμένον συναξάριον (συνηθεστάτη άνορθογραφία είναι Ριγῆνος καί Όρέστης) άποτελεῖται δέ έκ 40 σελίδων, μέθ' ας έπονται δυό χωριστά φύλλα γραφῆς παλαιότερας, περιέχοντα τόν βίον τών Αγίων εις άρχαίαν γλώσσαν».

Αυτά γράφει στό πρόλόγο της ή φυλλάδα τής Φασούλας.

Η άκολουθία στό κείμενο αυτό, συντάχθηκε σύμφωνα

μέ τή βιογραφία των Ἀγίων, αυτό μαρτυρεῖται ἀπό τή σύνθεση τῶν τροπαρίων ὅπως: «Εὐφραίνου ἐν Κυρίῳ Νεάπολις Λεμεσοῦ» «καί τήν τοῦ ρίγους νόσον ἐξ ἀνθρώπων ποιήσαι» (στιχηρά της λιτής) καί «περιβαλλόμενοι σάκκον καί ριφθέντες εἰς θάλασσαν..»> (τροπάριον τῆς α' ὠδῆς του Κανόνος).

Ἡ φυλλάδα αὐτή ἔχει πλήρη ἀκολουθία μέ δύο Κανόνες στόν Ὅρθρο, καί φαίνεται νά συντάχθηκε ἀπό ἔμπειρο στό θέμα αὐτό.

2. Η ΦΥΛΛΑΔΑ ΤΟΥ ΑΠΛΙΚΙΟΥ

Ἡ φυλλάδα τοῦ Ἀπλικιοῦ εἶναι ἔκδοση τοῦ δασκάλου Ἀνδρέα Χρ. Νικολοπούλου 1991, μέ βάση τή χειρόγραφη φυλλάδα τοῦ 1857, τοῦ ἱερέα Χριστοδούλου τοῦ Μαλούντας, ὅπως ὁ ἴδιος γράφει

Τό κείμενο τῆς φυλλάδας διαφέρει ἀπό ἐκεῖνο τῆς φυλλάδας τῆς Φασούλας, στά ἐξῆς σημεία.

α) Προηγεῖται τυπική διάταξή τῆς ἀκολουθίας. Δέν ὑπάρχει αὐτό στή φυλλάδα τῆς Φασούλας.

β) Διαφέρουν τά τροπάρια, ὁ Κανόνας, καί ὁ Ἦχος τῶν τροπαρίων. Στόν Ἑσπερινό ἡ μέν πρώτη ἔχει τροπάρια τῆς ἐορτῆς, ἐνῶ ἡ δεύτερη ἔχει μεθέορτα, κ.ἄ.

Τά μόνα κοινά σημεία τῶν δύο φυλλάδων εἶναι τά ἀναγνώσματα Ἑσπερινοῦ, Ἀπόστολος, Εὐαγγέλιο, τό Ἀπολυτίκιο καί τό Κοινωνικό.

Ἀπό τό δεῖγμά γραφῆς πού παρουσιάζει ὁ ἐκδότης στό τέλος τῆς φυλλάδας, φαίνεται πώς τά τελευταία, «Ἡ μέν Χεῖρ ἡ γράψασα κλπ.", Καί ἡ ὑπογραφή τοῦ ἱερέα, δέν εἶναι ὁ ἴδιος γραφικός χαρακτήρας. Ἀπ' ὅτι γνωρίζω ἀπό παλιά βιβλία τῆς Ἐκκλησίας, τά στοιχεῖα τοῦ κειμένου εἶναι σύμφωνα μέ τόν τότε συνήθη τρόπο γραμμένα, ἄν καί ὑπάρχουν ἀρκετά λάθη. Εἶναι σίγουρο πώς ἡ ὑπογραφή πού ὑπάρχει στό κείμενο αὐτό δέν εἶναι του ἰδίου συγγρα-

φέα. Γι' αυτό σίγουρα άλλος έγραψε τήν ακολουθία και άλλου είναι ή υπογραφή, όπως πολύ όρθά λέγει και ό κ. Νικόπουλος.

Η υπογραφή έδω του ιερέα Χριστοδούλου είναι κατά 20 χρόνια αργότερα, από τήν αντιγραφή τής φυλλάδας τής Φασούλας από τόν ίδιο.

Όσο αφορά το κείμενό της Ακολουθίας αυτής δέν είναι γραμμένο για τούς Αγίους Ρηγίνο και Όρέστη, γιατί δέν έχει καθόλου αναφορά στή ζωή τους και στά θαύματά τους, όπως εκείνης τής Φασούλας. Δέν υπάρχει έσωτερική μαρτυρία.

Η Ακολουθία αυτή είναι αντιγραφή από εκείνη τών Αγίων Σέργιου και Βάχχου και προσαρμοσμένη στά όνόματα τών Αγ. Ρηγίνου και Όρέστη, ως και από άλλου κατά προσαρμογή. Αυτό διαπιστώνεται από τήν πρώτη ματιά στήν ακολουθία, στίς 7 Όκτωβρίου στό μηναίο της Έκκλησίας, μνήμη τών αγίων Σεργίου και Βάχχου.

Τελειώνοντας πληροφορώ τόν αναγνώστη ότι δέ συμπεριέλαβα στό παρόν κείμενο τίς Ακολουθίες τών αγίων, γιατί δέν τό έκρινα σκόπιμο. Αυτό έγινε σέ ξεχωριστό τεύχος πού κυκλοφόρησε πλατειά στό χωριό Φασούλλα κατά τήν μνήμη τών αγίων και τώρα είναι έξαντλημένο.